

DONAȚIA
ELISABETA ȘI GHEORGHE
DAVID

2006

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ
MUZEUL JUDEȚEAN MUREȘ
MUZEUL DE ARTĂ - TÂRGU-MUREȘ

DONAȚIA
ELISABETA
ȘI
GHEORGHE DAVID
2006
LA UN MOMENT ANIVERSAR

TÂRGU-MUREȘ

Coordonator proiect: Ioan ȘULEA, șef secție Muzeul de Artă Târgu-Mureș

Texte: Prof.univ.dr. Negoită LĂTPOIU

Acad.prof.dr.Berdj ASGIAN

Colaboratori:

Adrian CHIRA - muzeograf artă

Cora FODOR - muzeograf artă

Adela CHERA - conservator artă

KARÁCSONY Ferencz - restaurator

Fotografii: Mihai STOICA

Tehnoredactare și concepție grafică: Mircea DRĂGOI și Ioan ȘULEA

Elisabeta David

Gheorghe David

PILDUITOARE CONSECVENȚĂ ÎN DĂRNICIE

Vestea că distinsa familie de memorabili colecționari țîrgumureșeni Elisabeta și Gheorghe David donează încă un impresionant număr de lucrări de pictură și grafică - 50 - Muzeului de Artă din Târgu-Mureș, nu ne-a surprins pentru că se situează în prelungirea unui comportament de mare noblețe și generozitate prin care și-au câștigat prețuirea celor care dimensionează corect splendorile faptelor de spirit ce particularizează biografiile în eternitate. În vremuri de acerb pragmatism și anihilant egoism ei fac parte din stirpea tot mai rară a celor care dăruiesc spre bucuria colectivității. Nimic nu este mai frumos într-o râvnită împlinire de destin decât dănuirea, șansa de a fi rememorat de vizitatorii ce-și rezervă fortifiante popasuri în ambianța unor instituții de cultură. Aici se tezaurizează din diverse surse - achiziții, repartiții, donații - mărturii artistice definitorii pentru fizionomia siprituală a unui popor.

Trăind de o jumătate de veac în compania artei și-a sute de plasticieni reprezentativi pentru mișcarea artistică din România, Elisabeta și Gheorghe David se poate spune nu doar că și-au priment sensibilitatea în vecinătatea unor admirabile surse energetice, ci au determinat momente prelungite de cunoaștere, autoevaluare și obiectivă situare valorică. Prezența lor în tumultul fenomenului artistic n-a fost una simplistă, de extaz contemplativ. Dimpotrivă. S-au implicat activ, durabil, eficient, în însăși procesul creativ prin vizite în atelier, achiziții, prin organizarea unor referențiale tabere de pictură, păstrând mereu proaspată, vie, tensiunea, condiția creatoare. Prin expoziții periodice, interviuri, comentarii în mass-media, prin tipărirea de pliante, cataloage, albume, au facilitat o mai bună cunoaștere și înțelegere a valorilor autentice, pentru că au încurajat și susținut numai arta profesionistă, cu cert statut muzeal.

În fond colecția Elisabeta și Gheorghe David din Târgu-Mureș constituie în esență și reflexul unui comportament distinct și definitoriu, a unui mod de a fi neconținut deschis, cald, comunicativ, fratern. Confortabilul, dar restrictivul lor apartament, s-a instituit pe parcursul vremii într-un adevărat sanctuar, loc de căutat și dorit pelerinaj, de reflecție și consolidare sufltească pentru zeci de pictori, sculptori, graficieni, critici și istorici de artă, personalități de diverse profesii, nu doar din România. După ore de deconectare, savurând din belșugul culinar- grație inegalabilei Doamne David- și din parfumul unor confesiuni demne de un volum enciclopedic, din reacții sincere, spontane, s-au umplut paginile însutite a emoționantelor "caiete de impresii", inestimabile surse - completate cu fotografii inedite - pentru o posibilă și firească tipăritură, document de epocă.

Asemenea clipe de elevat dialog și îndemn către fertila implicație creatoare s-au prelungit și perfectat în cele 11 ediții ale revelatoarelor tabere estivale de la Sângeorgiu de Mureș și Călușeri, pe care soții David le-au patronat cu aceeași impresionantă dăruire de sine și eficiență. Prioritatea criteriului valoric în recrutarea participanților la tabere a constituit garanția calității operelor inserate colecției. Încântați de companie și anturaj select, nume sonore ale artei contemporane din România, Ungaria, Franța, Republica Moldova, au dat curs onorantei invitații, participând la acele sejururi transformate în minunate spectacole ale gândului ancorat în lumină, ale conviețuirii în respect și armonie, în colegiale confruntări de opinii și formări de certitudini.

Ceea ce donează acum Muzeului de Artă din Târgu-Mureș completează sugestiv zestrea de spirit care făcuse obiectul *gestului similar* din 1994.

Intenția laudabilă a fost de a oferi îndeosebi lucrări de la artiști ce nu apăreau în oferta anterioară. Figurează autori de opere distincte rezistente la rigorile exigențelor estetice. Fiecare a exersat cu modalități de expresie subtil individualizate stilistic, semn de mobilitate imaginativă și finalitate spirituală. Neîndoielnic recenta întregire a patrimoniului muzeal mureșean determină o și mai pregnantă nuanțare a contribuțiilor specifice la nivel de epocă și zonă geografică. Nutrim speranța că la diverse intervale de timp printr-o atitudine muzeografică pasionată și profesionistă să asistăm la inserarea multora din valoroasele piese donate în expoziții structurate pe criterii tematice, stilistice, aport de generație desăvârșindu-se sinteze, integrări și ierarhizări obiective pe care publicul le așteaptă și prețuiește, venind astfel cu gesturi de cinstire a inițiativei donatoare.

Prof.univ.dr. Negoită LĂPTOIU

A BŐKEZŰSÉG PÉLDÁS KÖVETKEZMÉNYE

Nem lepett meg bennünket a hír, hogy a kiváló és nevezetes marosvásárhelyi gyűjtő család, David Elisabeta és Gheorghe, ismét jelentős számú - 50 - festményt és grafikát adományoz a marosvásárhelyi Művészeti Múzeumnak, hiszen ez a folytatását jelenti egy nagy nemességet és nagylelkűséget tanúsító magatartásnak, amellyel megnyerték azok nagyrabecsülését, akik megfelelőképpen értékelik a szellemi munkák pompáit, amelyek maradandóan egyeduralkodó teszik az életrajzokat. A kiméletlen pragmatizmus és a megsemmisítő egoizmus korában ők ahhoz a ritka embertípushoz tartoznak, akik adakoznak a közösség javára. Nincs szebb dolog a sors áhitott betöltésében az ajándékozásnál, a lehetőségnél, hogy a látogatók megemlékezzenek rólunk, amely ajándékozás megerősítő pihenőket biztosít egy kulturális intézmény környezetében. Itt halmozódnak fel a különböző forrásokból érkező - szerzemények, kiutalások, adományok - egy nép lelki arculatát meghatározó művészeti vallomások.

Egy fél évszázada a művészet közelében és több száz képzőművész társaságában élve, akik a romániai művészi mozgalom képviselői, David Elisabeta és Gheorghe nem csak azt mondhatják el magukról, hogy megújult az érzékenységük a csodálnivaló energiaforrások szomszédságában, hanem azt, hogy hosszantartó pillanatait teremtették meg az ismeretnek, az önismeretnek és az objektív értéktételnek. Jelenlétük a művészeti jelenség forráspontjában nem volt felszínes, pusztán lelkesen szemlélődő. Ellenkezőleg, aktívan, kitartóan, hatékonyan vettek részt magában az alkotó tevékenységben műhelylátogatásokkal, szerzeményekkel, komoly festőtáborok szervezésével, mindig frissen és ébren tartva az alkotás feszültségét, feltételét. Periodikus kiállítások, interjúk, hozzászólások révén a médiában, plakátok, katalógusok, albumok nyomtatása által megkönnyítették a valódi értékek jobb ismeretét és megértését a múzeumi alapszabályzat követelményeinek megfelelően.

Lényegében a marosvásárhelyi David Elisabeta és Gheorghe gyűjteménye alapvetően magába foglal ugyanakkor egy elkülöníthető és meghatározó magatartást, egyfajta módját az állandóan nyitott, meleg, kommunikatív, testvéri létezésnek, míg személyes otthonuk az idők folyamán igazi szentéllyé vált, egy keresett helylé és óhajtott zárandokhelylé, amelyet tizesével látogattak elmélkedés és lelki megerősödés céljából festők, szobrászok, grafikusok, kritikusok és művészettörténészek, különböző szakterületek kiemelkedő személyiségei, nem csak Romániából. A kikapcsolódás pillanatai után, élvezettel fogyasztva a konyhai gazdagságból / Dávidné utolérhetetlen kedvességének köszönhetően / és egy enciklopédia kötetének nemes vallomásainak illatfelhőjéből, az őszinte spontán válaszokból, beteltek az érzelmes „ emlékfüzetek ” megsokszorozott lapjai, amelyek felbecsülhetetlen – kiadatlan fényképekkel kiegészített – forrásai egy lehetséges és természetes nyomtatványnak, egy kordokumentumnak.

Az emelkedett párbeszéd és az ösztönzés ehhez hasonló pillanatai, a termékeny alkotásban való részvétel érdekében, tovább éltek és tökéletesedtek a sokat feltáró nyári

táborok két idényén Marosszentgyörgyön és Székelykálón, amelyet a Dávid házaspár támogatott ugyanazzal a lenyűgöző bőkezűséggel és hatékonysággal, amelyről ismertek. A táborokban résztvevő toborzásában az elsőbbséget élvező értékelő kritériumot a gyűjteménybe sorolt alkotások minőségének biztosítása képezte. Elragadtatva Románia, Magyarország, Franciaország, Moldova Köztársaság kortársművészetének válogatott és hangzatos neveit viselő társaságától és környezetétől, helyet kaptak a tisztelt meghívottak, az üdülés a fénybe horgonyt vető gondolat, a tiszteletteljes és harmonikus együttélés. A kollegiális véleményütköztetés és a bizonyosság kialakításának csodálatos előadásaiá változott.

A támogatás, amelyet most kap a marosvásárhelyi Művészeti Múzeum, hatásosan egészíti ki azt a szellemi kincset, amely egy hasonló gesztus eredménye volt 1984-ben. A dicséretes szándék olyan művészetek különleges alkotásainak a felajánlása volt, amelyek hiányoztak az előző adományból. Kiemelkedő alkotások szerzőit jeleníti meg, akik ellenálltak az esztétikai követelmények szigorának. Mindegyik szerző összetett, stilisztikailag egyénre szabott kifejezésformákkal dolgozott, amely a képzelet mozgékonyságának és a szellemi érettségnek a jele.

Kétségtelen, hogy a Maros megyei múzeumi örökség ezen kiegészülése a különleges hozzájárulások még hangsúlyosabb színfoltját határozza meg a korszak és a földrajzi terület szempontjából. Él bennünk a remény, hogy időnként lesznek olyanok, akik a muzeológus szenvedélyével és szakszerű magatartásával segítséget nyújtanak ajándékba adott értékes darabok elrendezésében tematikus és stilisztikai kritériumok szerint szervezett kiállításokban, mintegy a generáció hozzájárulásaként, tökéletesítve a szintéziseket, az objektív egységbe foglalást és rangsorolást, amelyet a közönség vár és értékkel, és amely így az ajándékozók kezdeményezését megtisztelő gesztussá válna.

Prof.univ.dr. Negoită LĂPTOIU

AN ELOQUENT CONSISTENCY IN GENEROSITY

The news that the distinguished family of memorable collectors Elisabeta and Gheorghe David from Târgu-Mureș are donating another impressive number of works of painting and graphics - 50- to the Art Museum of Târgu-Mureș, hasn't surprised us at all because this fact was the continuation of a great noble and generous behavior through which they earned the valuing of those who are correctly measuring the splendors of the spirit facts which confer eternity to some biographies. In times dominated by an acerbic bitter pragmatism and annihilating egoism they are part of the very rare species who give for the collectivity joyfulness. Nothing comes more beautiful in a desired faith fulfillment than lastingness, the chance of being remembered by the visitors who reserve themselves fortifying stays in the company of some culture institutions. This is the place where essential artistic testimonies for the spiritual physiognomy of a people from different sources - acquisitions, assignments, donations - become treasures.

Having lived for half a century in company of art and of hundreds of representative painters for the Romanian artistic movement, we can say that not only Elisabeta and Gheorghe David have refreshed their sensitiveness in the vicinity of some admirable energetic sources, but they also caused prolonged moments of cognition, autovaluation and objective value situation. Their presence in the tumult of the artistic phenomenon hasn't been a simplistic one, but of contemplative ecstasy. On the contrary, they actively, long lastingly, efficiently implicated themselves in the creative process by visits in the artistic workshop, by acquisitions, by the organization of some referential painting camps, keeping fresh, vivid the tension, the artistic condition. By periodic exhibitions, interviews, commentaries in the mass-media, by the printing of folders, catalogues, albums, they facilitated a better knowledge and understanding of the authentic values because they encouraged and supported only the professional art, with a certain artistic value for museums.

Basically, the collection of Elisabeta and David Gheorghe from Târgu-Mureș also represents the reflection of a distinguished and definite character, of a permanently open, warm, communicative, fraternal way to be. Their comfortable but at the same time restrictive apartment has become along the time a real sanctuary, a wished and desired place of pilgrimage, of reflection and spiritual consolidation for dozens of painters, sculptors, sketchers, critics and art historians, personalities from different fields, not only from Romania. At the end of disconnection moments, enjoying the culinary abundances thanks to matchless Mrs. David and the perfume of some confessions which could be compared to those of an encyclopedic volume, the sincere, spontaneous reactions gave birth to hundreds of pages of thrilling 'impressions notebooks', invaluable sources completed by unprecedented photos- for a possible and natural printing, a real epochal document.

Such moments of elevated dialogue and impulsion for the fertile creative implication prolonged and concluded into the 11 editions of the summer camps from Sângeorgiu de

Mureș and Călușeri, which the David family have patronized with the same impressive presenting and efficiency. The priority of the value criterion in recruiting the participants to the camps have been the guarantee of the quality of the works of art included in the collection. Delighted by the company and by the selected entourage, sonorous names of the contemporary art from Romania, Hungary, France, Republic of Moldavia, have accepted the respectful invitation, by participating to those stays transformed into wonderful shows of thinking anchored into light, of living together in respect and harmony, in a fellow-like confrontation of opinions and certainties formation.

The works of art they are donating today to the Art Museum of Târgu-Mureș suggestively complete the spirit inheritance of their similar action from 1984. Their praiseworthy intention was to offer especially works of artists which hadn't appeared in the anterior offer. This offer includes authors of distinct works of art, fast to the rigors of the aesthetic exigency. Each of them trained using stylistically individualized ways of expression, proof of an imaginative mobility and of spiritual finality.

Certainly the recent completion of the patrimony of the Museum of Târgu-Mureș causes an even more striking gradation of the specific contributions at an epochal level and geographic area. We can only wish that at different laps of time, through a passionate and professional of attitude related to museums, we should assist to the insertion of many of the valuable donated works of art in thematically, stylistically structured exhibitions, a generation contribution, completing into syntheses, integrations and objective hierarchies the audience are expecting and prizing, honoring thus the donating initiative.

Prof.univ.dr. Negoită LĂPTOIU

ARMONIA

Porunca lui Dumnezeu către oameni a fost aceea ca principiul de bază al raporturilor interumane să fie iubirea și că "Omul trebuie să-și iubească aproapele ca pe sine însuși". S-a întâmplat însă ca în spațiul Carpato- Danubiano- Pontic să coabiteze un număr de 16 minorități naționale. Și, cum se știe prea bine, iubirea n-are frontiere nici geopolitice și nici etnice, astfel încât - de-a lungul vremurilor- au avut loc în țara noastră nenumărate căsătorii în cele mai variate combinații interetnice! În zilele noastre numărul descendenților depășește cu mult cifra sutelor de mii, astfel încât a fost firească înființarea- după Revoluția din decembrie '89- a unei Fundații pentru familiile etnic mixte din România, fundație căreia i s-a dat sugestivă și semnificativă denumire de "ARMONIA"!

Una dintre familiile cele mai active din cadrul acestei fundații a fost aceea a soților Elisabeta și Gheorghe David din Târgu Mureș! Pe lângă alte haruri și virtuți, soții David aveau și o deosebită competență, predilecție și atracție către artele plastice, ceea ce determinase- în timp- întemeierea uneia dintre cele mai valoroase colecții de pictură din Transilvania! Dragostea pentru artele frumoase a soților Elisabeta și Gheorghe David nu s-a limitat însă numai la înjgheburile acestei colecții ci în numeroase donații către Muzeul de Artă din Târgu Mureș, Muzeul județean Bistrița Năsăud și Fundației pentru Familiile Etnic Mixte din România, însumând 150 de lucrări- grafică și pictură românească.

Începând cu anul 1992, ei au inițiat și au făcut posibilă înființarea unei tabere private de pictură, care a dobândit- în timp- caracter internațional, și care a ajuns anul acesta la A DOISPREZECEA EDIȚIE! Întrucât în această tabără de pictură se realiza o apropiere între artiștii plastici de diferite etnii și din diferite zone ale țării precum și din alte țări, prin analogie cu denumirea fundației din care făceau parte, soții Elisabeta și Gheorghe David s-au gândit că este foarte potrivit să dea și acestei tabere de pictură, denumirea de "ARMONIA"! Edițiile precedente au avut începutul în stațiunea balneo- climaterică Sângeorgiu de Mureș, în anul 1992, au continuat în satul Călușeri, comuna Ernei între anii 1993- 1997, din nou la Sângeorgiu de Mureș între 1998- 2001 și după o întrerupere cauzată de îmbolnăvirea organizatorului, în 2007 se reia la Morăreni, sat aparținător Comunei Rușii Munți- la distanță de 55 km de Târgu Mureș. Această ediție Jubiliară a taberei va constitui și "cântecul de lebedă" al soților Elisabeta și Gheorghe David, în ceea ce privește organizarea următoarelor ediții ale taberei, aceasta ținând seama de vârsta lor, de problemele lor de sanătate și nu în ultimul rând, de faptul că dânsii au suportat în mod integral obligațiile financiare la toate edițiile taberei!

Se folosește mereu atributul de "Internațional" al acestei tabere de pictură, faptul datorându-se prezenței la aceste reuniuni de artă a unor personalități din alte țări ale Europei, cum sunt pictorii Simona Nuțiu din îndepărtatul Nancy al Țării Cocosului Galic, care a participat deja la trei ediții ale taberei și pictorul Balász Imre din localitatea Vác al Ungariei

vecine, care a participat la toate edițiile acestei tabere. Din Republica Moldova au luat parte: Didic S. Vasile- la 3 ediții, Chitoroagă Ioan, Daghi Ioan, Dohotaru Vasile- la câte o ediție și Moraru Ion la trei ediții- toți pictori renumiți din Chișinău. Din țara noastră trebuie amintite personalitățile care au luat parte la toate edițiile taberei: Eraclide Xenia și Leon Vreme din Timișoara, Ion Sălișteanu din București, Romul Nuțiu din Timișoara și Siklody Tibor din Târgu Mureș. Din cele 82 de personalități care au onorat tabăra "Armonia", mulți sunt cu 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2 și una participări.

În încheierea acestui cuvânt consider că nu este superflu să relievez încă o dată însemnătatea faptului de a fi fost realizată -de către soții Elisabeta și Gheorghe David- succesiunea taberelor internaționale private de pictură din județul Mureș, deoarece în acele spații s-a desfășurat de fiecare dată o intensă activitate de creație artistică, lucrările rezultate contribuind la îmbogățirea patrimoniului cultural și artistic al României în general și al Transilvaniei în special!

Subliniez și faptul că aceste lucrări artistice constituie rodul amalgamării străduințelor ideatice cu efuziunile trăirilor afective ale fiecăruia dintre participanții la tabere, că aceste lucrări reprezintă forma simbolică a năzuințelor omului înspre desăvârșire, de apropiere față de Spiritul Absolut, acela aflător dincolo de Spațiu și de Timp, în transcendentele niveluri ale cunoașterii și simțirii, asupra tuturor imaginilor și pluralităților, cu alte cuvinte, aceste lucrări reprezintă aspirația omului înspre esența Divină, înspre Dumnezeu!

Acad. prof. dr. Berdj ASGIAN

HARMÓNIA

Isten parancsa az embrekehez az, hogy az emberközi viszonyok alapelve a szeretet legyen és hogy „Az ember úgy szeresse felebarátját mint önmagát”. A Kárpát medencében azonban 16 nemzeti kisebbség él, és amint az köztudott a szeretetnek nincsenek se geopolitikai, se etnikai határai, és emiatt- az idők folyamán- országunkban számos a lehető legkülönbözőbb kombinációjú interetnikai házasság jött létre. Napjainkban a leszármazottak száma jóval meghaladja a százazreket, így természetessé vált – a 89-es decemberi Forradalom után- egy a Romániai Etnikailag Vegyes Családok Alapítványának létrehozása, alapítvány melynek találóan és jelentőségteljesen az „Armonia” (Harmónia) nevet adták !

Ezen alapítvány keretén belül az egyik legaktívabb család a David Elisabeta és Gheroghe család volt Marosvásárhelyről! Egyéb kegyek és erények mellett, a David házaspárnak van egy különös képessége, hajlama és vonzódása a képzőművészetek felé, amely időben Erdély egyik legértékesebb festménygyűjteményének megalapításához vezetett! David Elisabeta és Gheroghe házaspár szépművészetek felé irányuló szeretete nem korlátozódott azonban csupán ezen gyűjtemény összehozására, hanem számos adományozásban is megnyilvánult a Marosvásárhely Művészeti Múzeum, a Beszterce-Naszód megyei Múzeum és a Romániai Etnikailag Vegyes Családok „Armonia” Alapítvány felé összesen mintegy 150 grafikai és román festészeti munka révén.

1992-vel kezdődően ők kezdeményezték és tették lehetővé egy magán festészeti tábor létrehozását, amely időben nemzetközi jellegűvé vált, és amely az idén eljutott TIZENKETTEDIK KIADÁSÁIG! Mivel ebben a festészeti táborban különböző nemzetiségű és az ország különböző részeiből való, valamint külföldi képzőművészek találkoztak, az alapítvány nevével, amelynek tagjai, analóg módon a David házaspár úgy gondolta hogy találó lenne ha ezen festészeti tábor elnevezése is „Armonia” lenne.

Előző kiadásainak kezdete a Marosszentgyörgyi Gyógyfürdő volt 1992-ben, 1993-1997 között Caluseri/Székelykál faluban folytatódott, Ernei/Ernye községben, 1998-2001 között ismét Marosszentgyörgyön és a szervező megbetegedése által okozott megszakítás után 2007-ben újraindul a Rusii Munti/Oroszfalu községhez tartozó Morareni/Monosfaluban- 55 km távolságra Marosvásárhelytől! Ezen jubileumi kiadása a tábornak a David házaspár „hattyúdala” is lesz egyben ami a tábor elkövetkező kiadásainak szervezését illeti, figyelembe véve korukat, egészségügyi gondjaikat és nem utolsó sorban, hogy ők állták a tábor minden kiadásának összes költségét!

Sokat használt jelző ezzel a festészeti táborral kapcsolatban a „Nemzetközi”, ami Európa más országaiból való személyiségek részvételének köszönhető ezeken a művészeti összejöveteleken, mint Simona Nutiu festő a Gall kakas földjéről Nancyból, aki immár a tábor 3 kiadásán vett részt, Balasz Imre festő a szomszédos Magyarország Vác városából, aki a tábor minden kiadásán részt vett. A Moldovai Köztársaságból részt vettek Didic. D. Vasile- 3

alkalommal, Chitoroaga Ioan, Daghi Ioan, Dohotaru Vasile- egy-egy alkalommal, Moraru Ion- három alkalommal mind ismert festők lévén Chisinauból. Hazánkból meg kell említsük azokat a személyiségeket akik a tábor minden kiadásán részt vettek: Eraclide Xenia, Leon Vreme Temesvárról, Ion Salisteanu Bukarestből, Romul Nutiu Temesvárról és Siklody Tibor Marosvásárhelyről. A 82 személyiség közül akik megtisztelték az „Armonia” tábort jelenlétükkel, sokan 10,9,8,7,6,5,4,3,2 és egy alkalommal vettek részt!

Ezen előszó befejezéseként gondolom nem túlzás még egyszer hangsúlyozni annak a ténynek a fontosságát, hogy a David házaspár létrehozta a Maros megyei magán nemzetközi festészeti táborok sorozatát, mivel ezeken a helyeken minden egyes alkalommal intenzív művészi alkotás zajlott, a létrehozott munkák hozzájárulva általában Románia és különösen Erdély kulturális és művészeti vagyonának gyarapodásához!

Hangsúlyoznám azt a tényt is, hogy ezek a művészeti alkotások a táborban résztvevők mindenikének eszmei szorgalmának és érzelmi élményeinek effuziójának ötvözéséből született, ezen alkotások az ember kiteljesedésre irányuló törekvésének, az Abszolút Szellemhez, amely Időn és Téren túl található a Tudás és Érzés transzcendentális szintjein, minden kép és pluralitás felett, való közeledés szimbolikus formája, más szóval ezek a munkák az ember Isteni lényegre, Istenítésre való törekvésének kifejezőmódja!

Acad. prof. dr. Berdj ASGIAN

L'HARMONIE

Le commandement de Dieu envers les gens a été celui que le principe de base des rapports interhumains soit l'amour et que "L'homme doit aimer son proche comme il aimerait soi-même". Mais il est arrivé que dans l'espace carpatodanubien pontique cohabitent un nombre de 16 minorités nationales. Et, comme on sait très bien, l'amour n'a pas de frontières géopolitiques ou ethniques, ainsi qu'au long du temps ont eu lieu beaucoup de mariages entre les plus variées combinaisons ethniques! De nos jours le nombre des descendants dépasse de loin le chiffre de centaines de milliers, ainsi que la création -après la révolution de décembre 1989- d'une Fondation pour les familles ethniquement mixtes de Roumanie a été un fait naturel. On l'a suggestivement et significativement appelée la fondation-"L'HARMONIE"!

L'une des familles les plus actives de cette fondation a été celle des époux Elisabeta et Gheorghe David de Targu Mures! Au delà d'autres grâces divines et vertus, les époux David ont aussi de la compétence, de la prédilection et de l'attraction spéciales pour les arts plastiques, ce qui a déterminé- au long du temps la formation d'une des plus valeureuses collections de peinture de Transylvanie! Mais l'amour pour les beaux arts des époux Elisabeta et Gheorghe David n'a pas été limité à la création de cette collection mais aussi à de nombreuses donations envers le Musée d' Art de Targu Mures, le Musée du département de Bistrita Nasaud et la Fondation pour les Familles ethniquement mixtes de Roumanie "L'HARMONIE", en somme de 150 oeuvres de graphique et de peinture roumaines.

A partir de l'année 1992, ils ont initié et ont rendu possible la création d'un camp privé de peinture, qui a acquis- au long du temps- un caractère international, et qui est arrivé cette année à la DOUZIÈME ÉDITION! Car dans ce camp de peinture on a réalisé un rapprochement entre les artistes plastiques de différentes ethnies et nationalités de différentes zones du pays, ainsi qu'avec ceux d'autres pays, en réalisant une analogie avec le nom de la fondation dont ils faisaient partie, les époux Elisabeta et Gheorghe David ont pensé à donner aussi à ce camp de peinture le nom d' "HARMONIE"!

Les éditions précédentes ont eu leur début dans la station climatique de Sangeorgiu de Mures dans l'année 1992, elles ont continué dans le village de Caluseri, la commune d'Ernei entre les années 1993-1997, de nouveau à Sangeorgiu de Mures entre les années 1998-2001 et après une interruption provoquée par la maladie de l'organisateur, on le reprend dans l'année 2007 à Morareni, un village appartenant à la commune de Rusii Munti- situé à une distance de 55 km de Targu Mures!

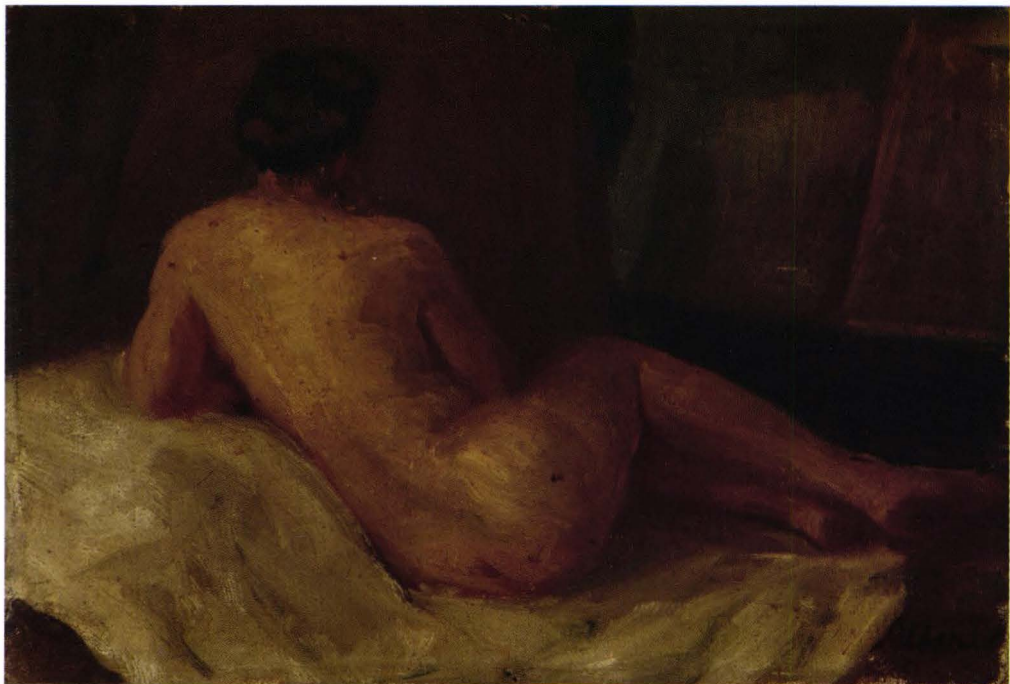
Cette édition jubilaire du camp va être aussi le "chant du cygne" des époux Elisabeta et Gheorghe David en ce qui concerne l'organisation des éditions suivantes du camp, ayant en vue leur âge, leur problèmes de santé et pas dernièrement, le fait qu'ils ont été ceux à supporter intégralement les obligations financières de toutes les éditions du camp!

On utilise fréquemment l'attribut "International" lorsqu'on parle de ce camp de peinture, à cause de la participation à ces réunions d'art des personnalités d'autres pays de l'Europe, tel le peintre Simona Nutiu venue de la lointaine Nancy du pays du coq gaulois, qui a déjà participé à trois éditions du camp et le peintre Balazs Imre de la localité Vac de la voisine Hongrie, qui a participé à toutes les éditions de ce camp. De la république de Moldavie ont pris part: Didic S. Vasile- participant à trois éditions, Chitoroaga Ioan, Daghi Ioan, Dohotaru Vasile- à une édition, et Moraru Ion- à trois éditions- tous des peintres renommés de Chisinau. On doit aussi mentionner les personnalités roumaines participantes à toutes les éditions du camp: Eraclide Xenia et Leon Vreme de Timisoara, Ion Salisteanu de Bucarest, Romul Nutiu de Timisoara et Siklody Tibor de Targu Mures. De ces huit personnalités qui ont honoré le camp "L'HARMONIE", il y en a beaucoup ayant 10, 9, 8, 7, 6, 5, 4,3, 2 et une participation!

En guise de conclusion à ce petit mot avant, je considère comme n'étant pas sans signification de souligner encore une fois l'importance du fait que la succession des camps internationaux de peinture du département de Mures a été réalisée par les époux Elisabeta et Gheorghe David, car on a déploré chaque fois dans ces espaces une intense activité artistique, les oeuvres résultées enrichissant le patrimoine culturel et artistique de la Roumanie en général et de la Transylvanie en spécial!

Je souligne aussi le fait que ces oeuvres artistiques constituent le résultat du mélange des efforts identiques avec les effusions des états affectifs de chacun des participants aux camps, que ces oeuvres représentent la forme symbolique des aspirations de l'Homme vers le perfectionnement, un rapprochement de l'Esprit Absolu, celui se trouvant au de là de l'Espace et du Temps, dans les niveaux transcendants de la Connaissance et du Sentiment, au de là de toutes les images et des pluralités, ces oeuvres représentent l'aspiration de l'Homme vers l'essence Divine, vers la Divinité!

Acad. prof. dr. Berdj ASGIAN

ALBERT László

Nud culcat

ANGHEL Vasile

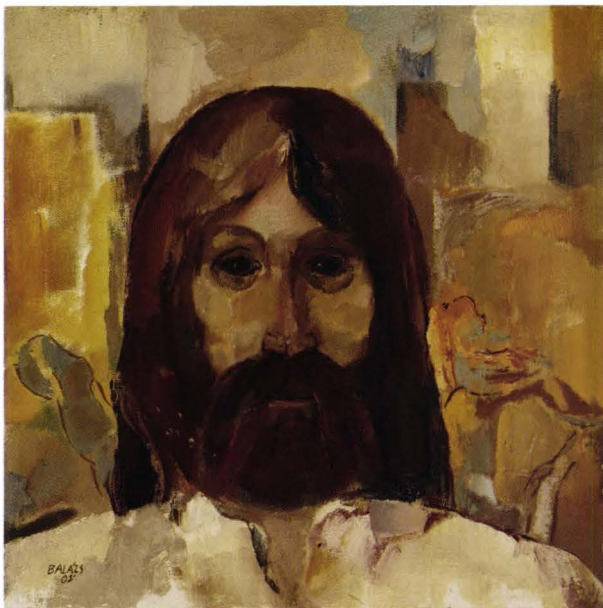
Portret de ostaş

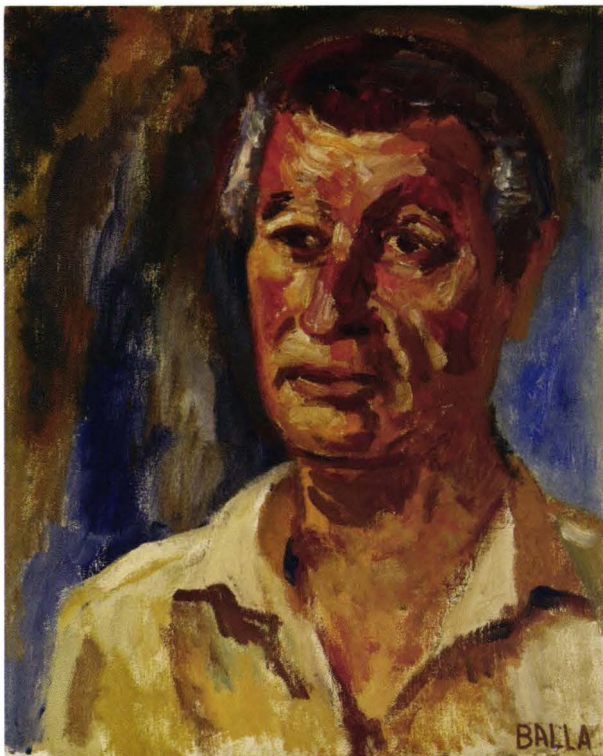
ANGHEL I. Gheorghe

Compoziție

BÁLÁSZ Imre

Suferință

BALLA Jozsef

Portretul lui Gheorghe David

BARA Vioara

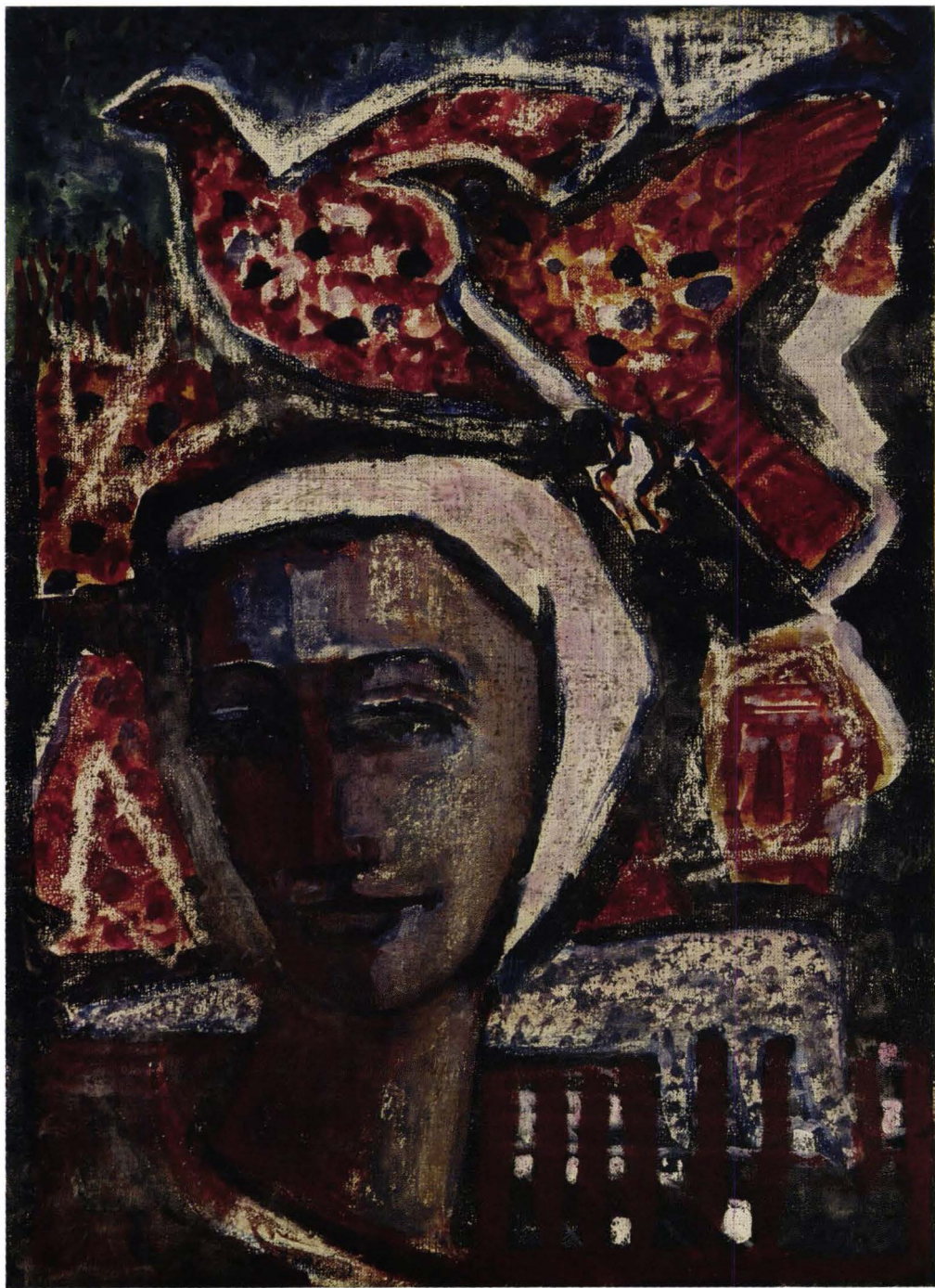
Portret cu ochi

BARTOK Ferencz

Case la Bucium

BENE Jozsef

Fata păcii

BERDILĂ Constantin

Peisaj citadin

BLÂNDA Paul

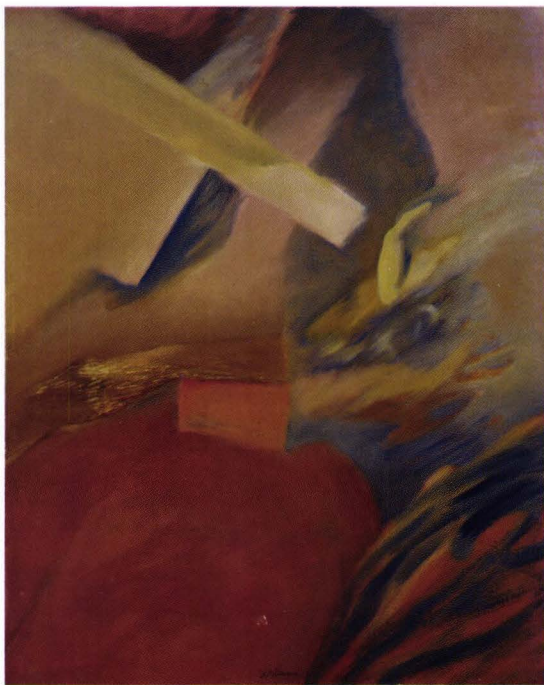
Lumișiș

BOJAN Mariana

Recoltă

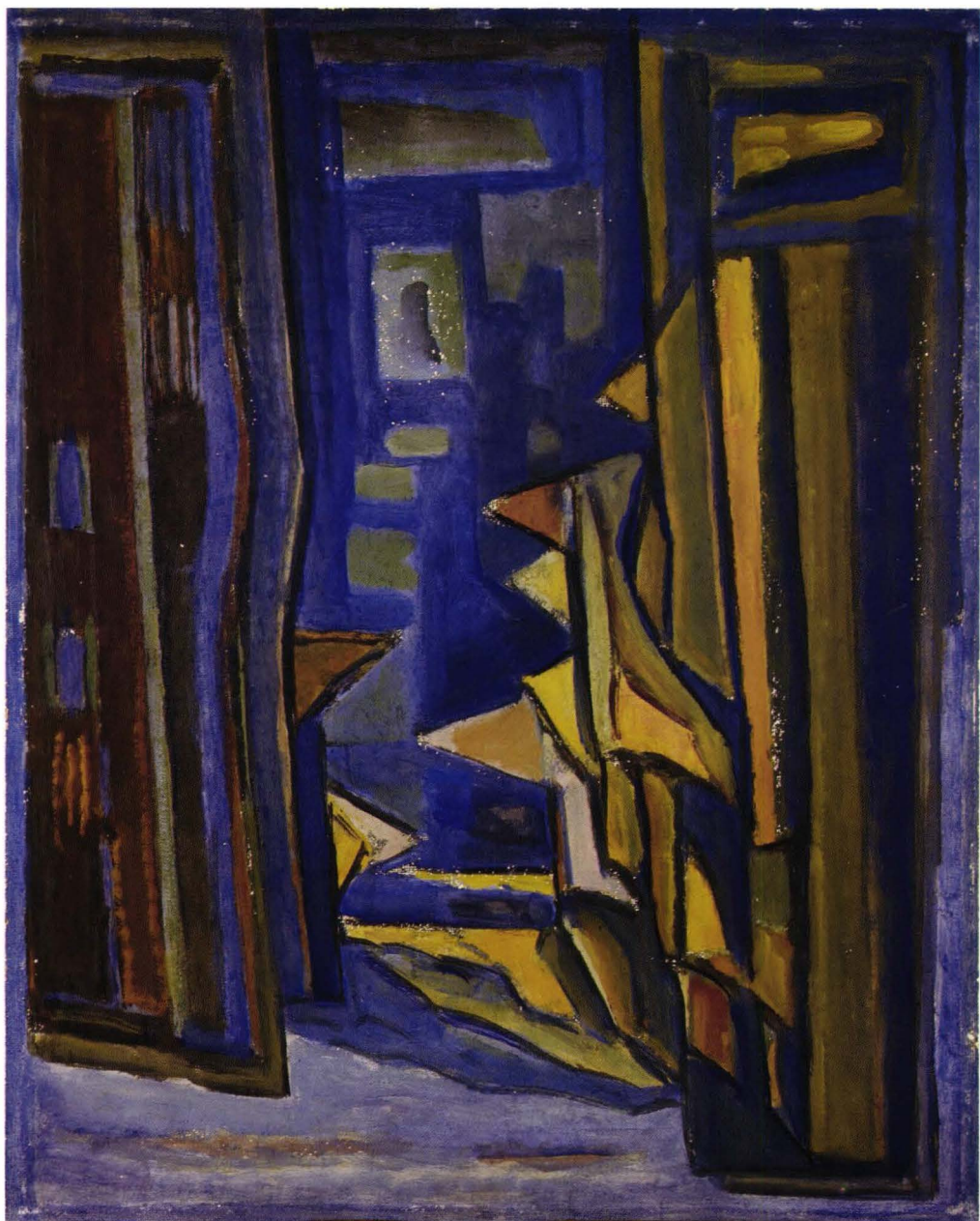
BOTA Dana Panaghiu

Compoziție

BOTIȘ Teodor

Dealul cu flori

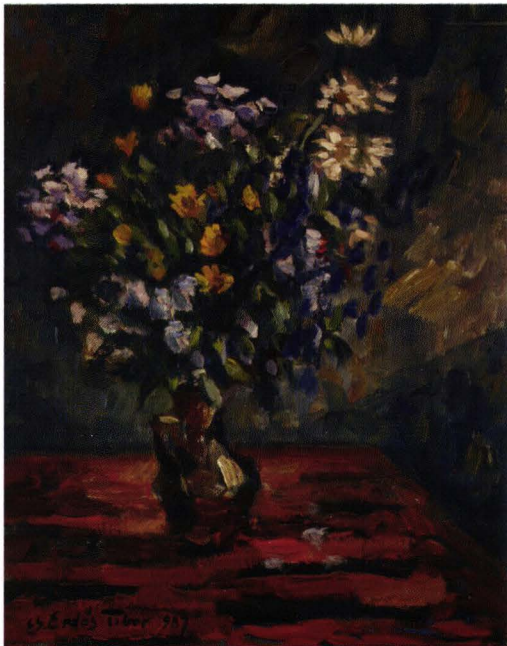
BRĂDUȚ Covaliu

Fiord norvegian

CĂPRIȚĂ Petre

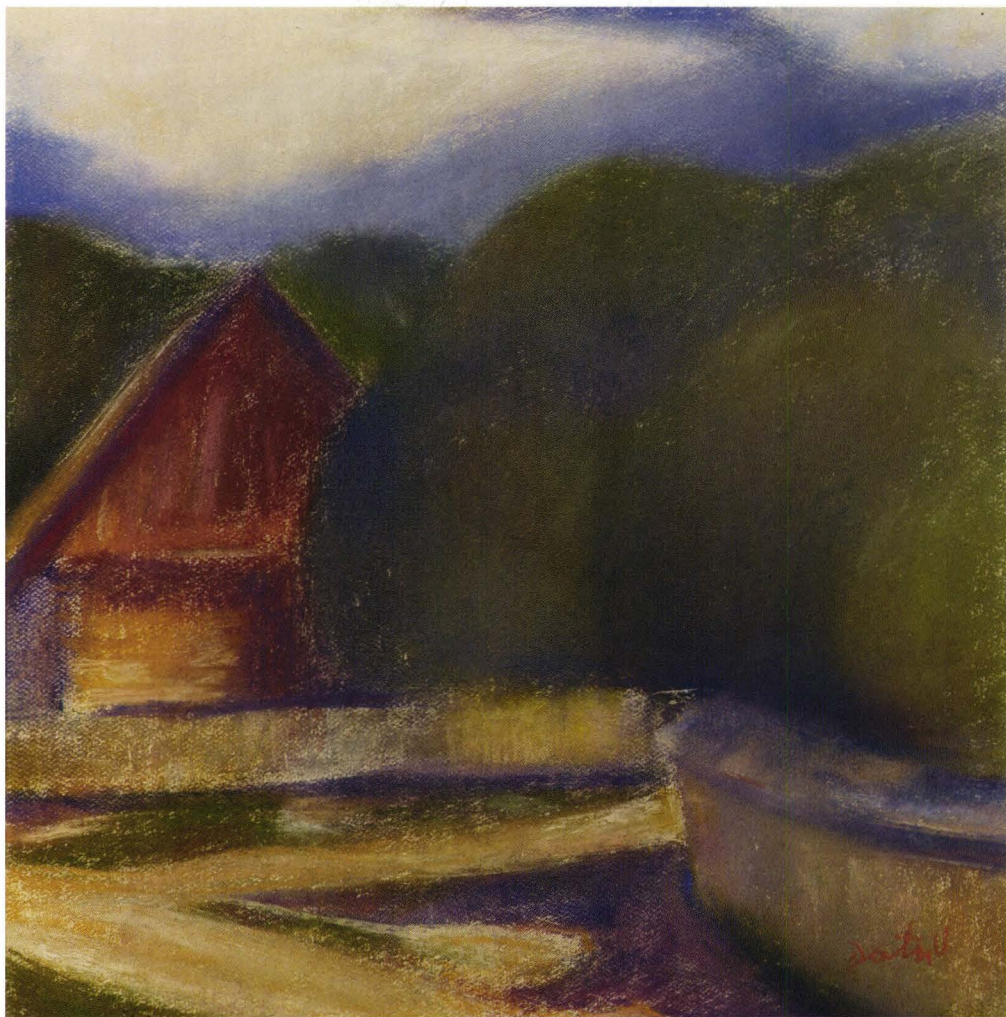
Compoziție

CSEREJESI Erdős Tibor

Flori de câmp

DATU Victor

Peisaj cu casă

DUCA Miron

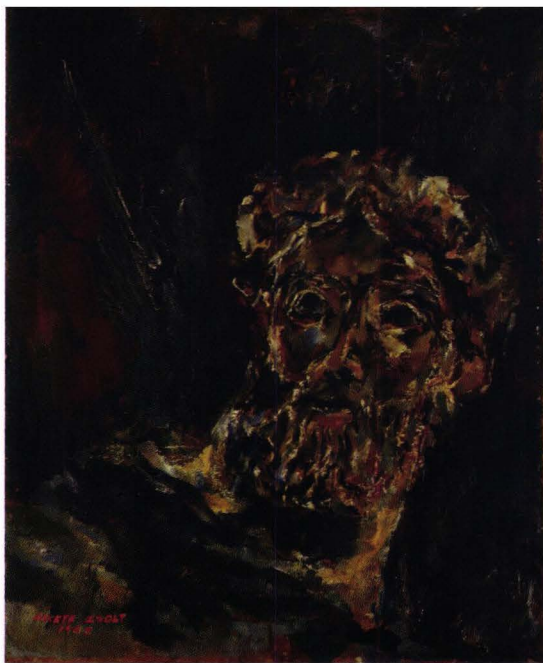
Compoziție

DUCA Miron

După ploaie

FEKETE Zsolt

Moise

GASSER Günther

Fântâna primarilor

J. NEMES Iren

Peisaj cu case

KOVÁCS Bertalan

Poștașul Fola

KOVÁCS Bertálán

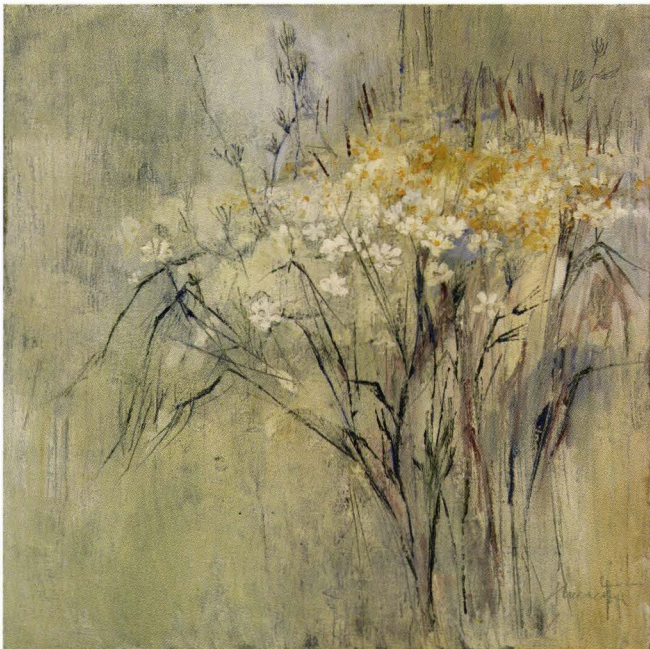
Pomul singuratic

KOVÁCS Bertalan

Floarea soarelui

LUCACIU Adriana

Crizanteme

LUCACIU Adriana

Flori de câmp

LUCACIU Simion

Portretul Elisabetei David

LUCACIU Simion

Portretul lui Gheorghe David

LUCACIU Simion

Spațiu colinar

LUPȘE Marcel

Poiană la Călușeri

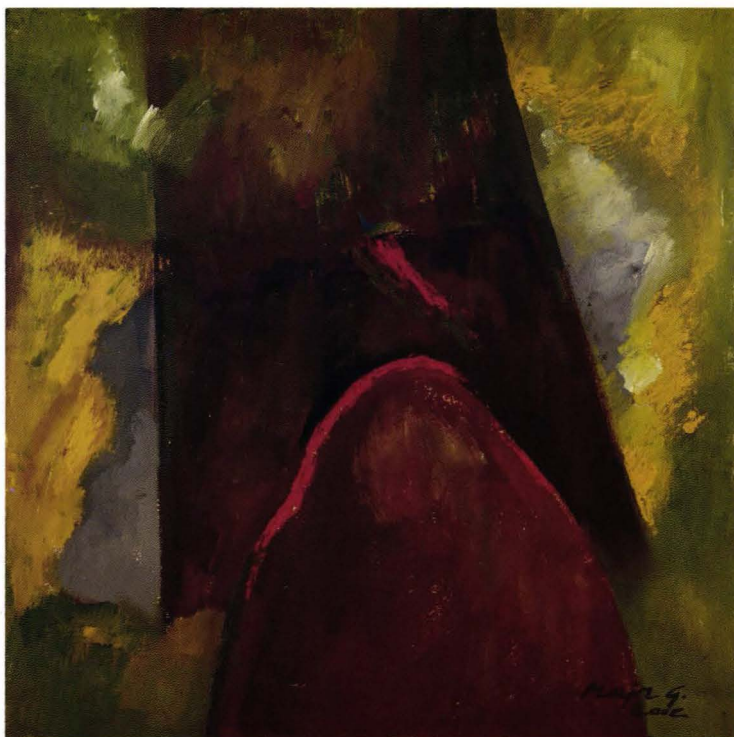

LUPȘE Marcel

Casa nr. 23

MAJOR Gizella

Căpițe

MIHAI Horea

Peisaj din tabără

MODĂLCĂ Eftimie

Relicve

MODÂLCĂ Eftimie

Peisaj din Târnovo

MOISESCU Doina Herivan

Acoperișuri

PELMUȘ Ștefan

Compoziție cu potir

PETRIA Cristina

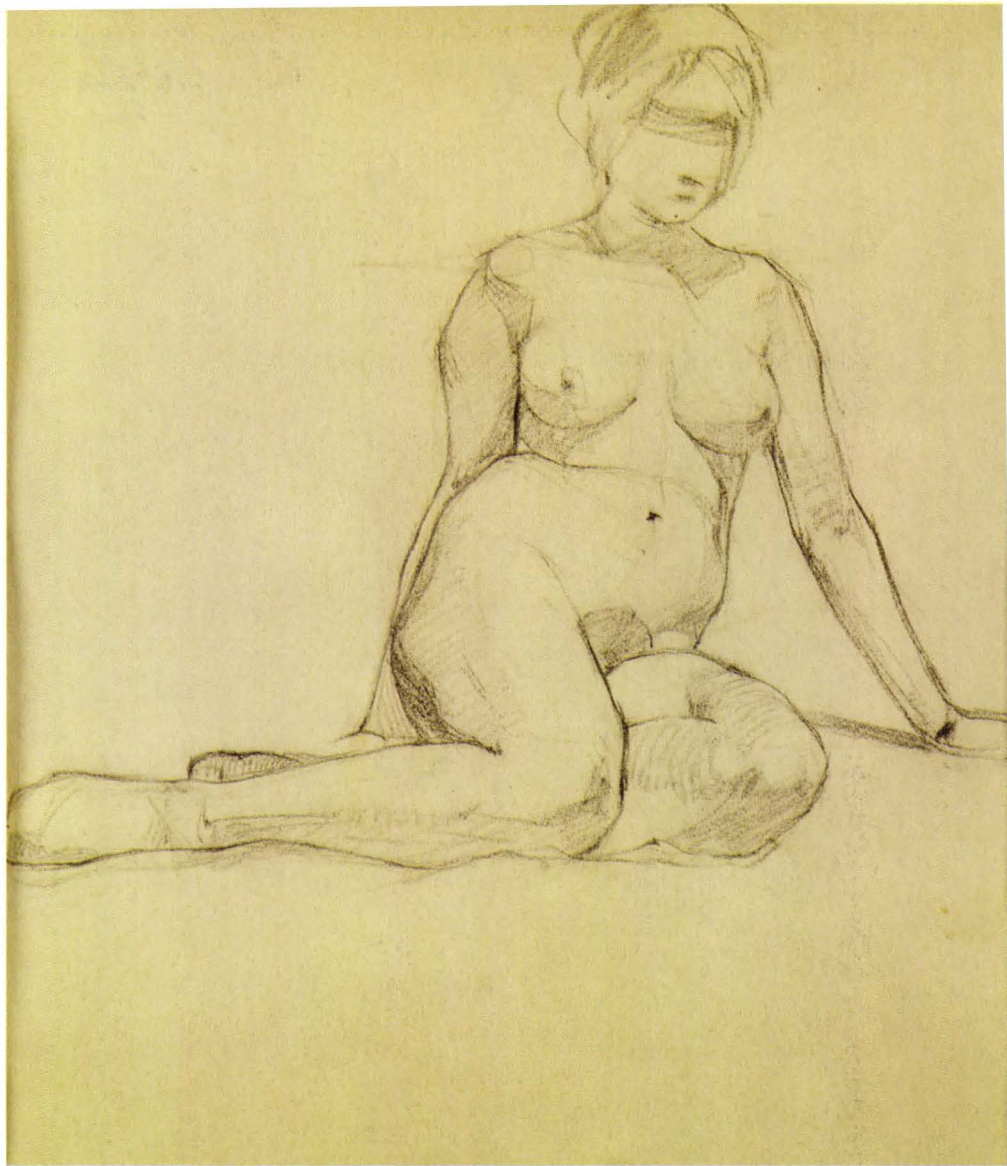
Compoziție cu cai

PODOLEANU Adrian

Compoziție cu fructieră

POPP Aurel

Studiu de nud

RAITHOFER Jenő

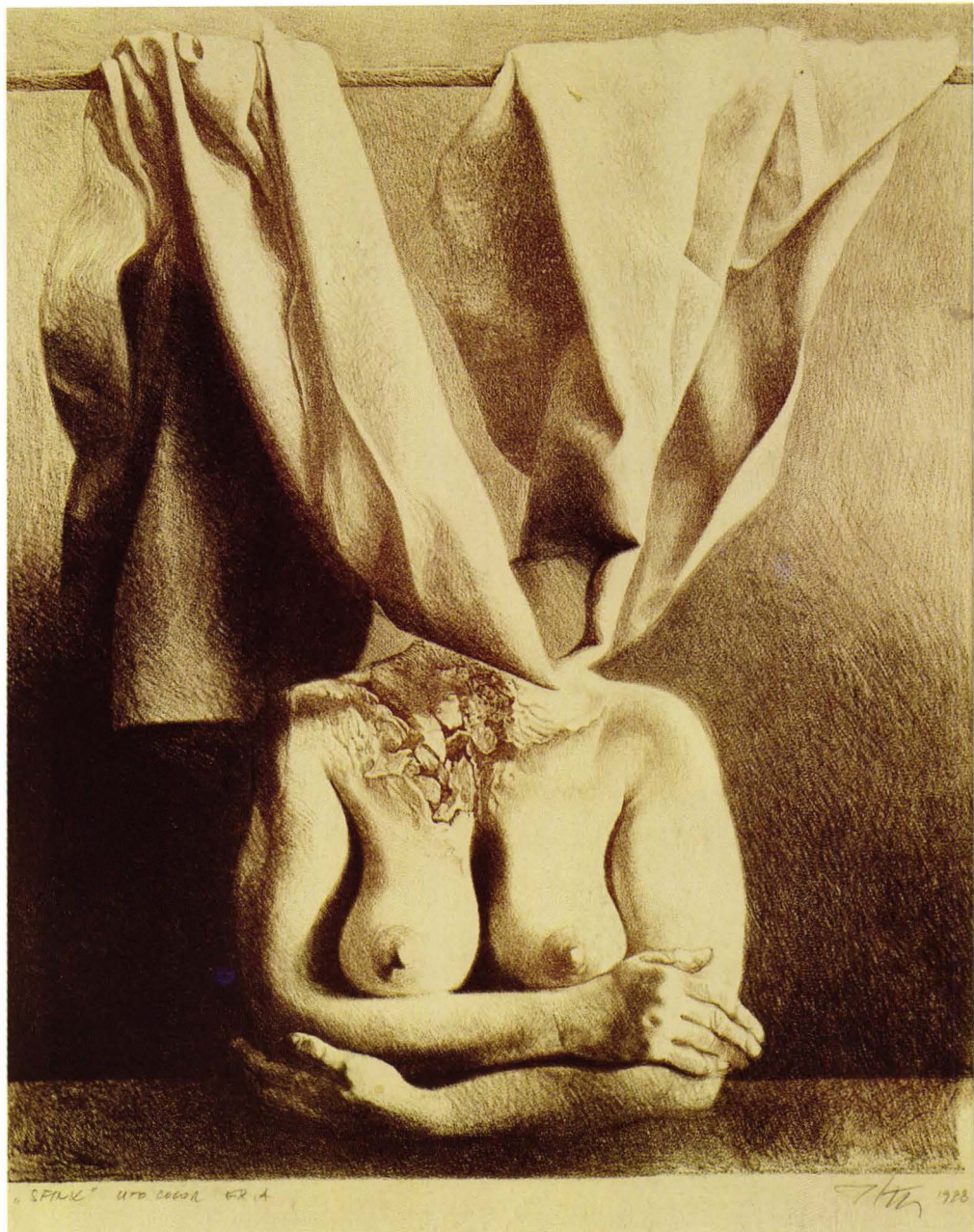
Compoziție cu rozar

SIKLODI Tibor

Peisaj de toamnă

STENDL Ion

Sfinx

ȘERBAN Mariana

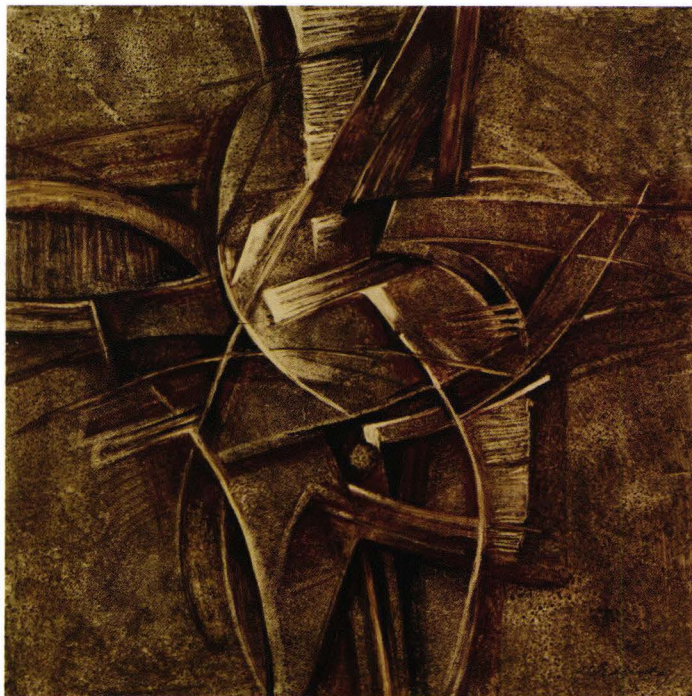
Peisaj la Călușeri

TOLAN Vasile

Compoziție

VREME Xenia Eraclide

Structuri

VREME Leon

Compoziție

VREME Leon

Vegetale

Bibliografie

- Dr. Gelcu Makustovici. Colecția de artă, etnografie și folclor, Elisabeta și Gheorghe David din Târgu Mureș. Revista Muzeelor nr. 8 din 1982.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Semnificația unui admirabil act de cultură. Prefață la catalogul expoziției cu donația a 51 de lucrări Muzeului de Artă din Târgu Mureș, 20.04.1984.
- Viorica Herdean. Expoziția cu lucrări din colecția Elisabeta și Gheorghe David. Steaua Roșie, 20.04.1984.
- Mészáros József. Gyűjtők és mecénások. Vörös Zászló, 05.05.1984.
- Dr. Maksutovici Gelcu. Donație. Revista Săptămâna, 18.05.1984.
- Erdély Lajos. Új mecénások. Revista Új Élet 20- es szám, 1984.
- Györfy Kálmán. Egy kiállításról és két emberről- avagy a közösség és a szülőföld szeretetéről, Újság Előre, 23.09.1984.
- Dr. Negoită Lăptoiu. O inedită și valoroasă sinteză de artă românească. Revista Vatra nr. 8 din 1989.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Prefață la catalogul editat de Muzeul Județean din Bistrița Năsăud, august 1989
- Dr. Maksutovici Gelcu. Expoziție cu o colecție. Revista Contemporanul, 30.06.1989.
- Ilie Călian. O valoroasă colecție de artă. Ziarul Făclia din Cluj, 23.09.1989.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Dinamica unei colecții de artă în avantajul unui climat cultural. Prefață la catalogul editat de Muzeul Județean Bistrița Năsăud, 1990.
- Dr. Maksutovici Gelcu. Colecția de artă Elisabeta și Gheorghe David din Târgu Mureș, Revista România Muncitoare nr. 157, 1 august 1990.
- Maior Emil. Vocația de a colecționa. Ziarul Adevărul în libertate din Cluj Napoca, 29.08.1990.
- Nagy Miklós Kund. A művészet megosztott öröme. Népszerűség, Târgu Mureș, november 2, 1990.
- Nagy Miklós Kund. A jó hírért, névért. Népszerűség 11- es szám, 1992.
- Nagy Miklós Kund. Alkotó tábor Marosszentgyörgyön. Népszerűség 19- es szám, 1992.
- Doru Mureșan. La Sângeorgiu de Mureș tabăra de creația Armonia. Cuvântul Liber , 23.06.1992.
- Mureșan Andrei Doru. Nu poți iubi numai ceva anume din artă. Cuvântul liber, 27 iunie 1992.
- Nagy Miklós Kund. Táboravató. Népszerűség 121- es szám, 1992.
- Giurgiu Gheorghe. O noutate- tabără de pictură particulară. Curierul Național nr. 398/1992.
- Nagy Miklós Kund. Táborozás. Népszerűség, 127- es szám, 1992.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Tabără particulară de pictură la Sângeorgiu de Mureș. Revista Steaua, iulie 1992.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Pledoarie pentru armonie și fapte de cultură perenă. Prefață la catalogul taberei Armonia, nr. 1-2, 1993.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Dăinuire și fertilitate creatoare. Prefață la catalogul taberei Armonia, nr. 3.
- Șulea Ioan. Breviarium. Școala Ardeleană nr. 6, 1992.
- Mureșan Andrei Doru. Tabăra Armonia. Cuvântul liber, 04.09.1992.
- Mureșan Andrei Doru. Omagiu Nicolae Stoica. Cuvântul liber, 26.06.1993.
- Festőtábor Székelykálban, Újság Népszerűség, Tg. Mureș, 146- es szám, 1993.

- O zi de excepție la Sângeorz Băi, Ziarul „Răsunetul” din Bistrița, nr. 115, 1993.
- Székelykál művésztelep, Népűjság, 146- es szám, 1993.
- Taborozók tárlatnyitása, Népűjság 155- es szám, 1993.
- R.Porter. Agendă culturală. Ziarul Târnavă nr. 6, 1993.
- Lucaciu Simion. Și în pictură toamna se 'numără bobocii. Renașterea bănățeană, 20 august 1993.
- Nagy Miklós Kund. Sokszinűség harmóniája. Népűjság, 26 august 1993.
- Didic S. Vasile. Elisabeta și Gheorghe David- Vocația colecționarului. Revista „Lanternă Magică” din Chișinău- Moldova, nr. 17- 18 din septembrie 1993.
- Nagy Miklós Kund. Mohy Sándor köszöntése. Népűjság, 25.03.1994
- Mariana Cristescu. Jurnalul unei zile. Cuvântul liber. Nr. 90/1994.
- Dr. Maksutovici Gelcu. Scrisoare din Târgu Mureș. Ziarul Albanezul, nr. 6, 1994.
- Jurcă I. Rovina. „Simion Lucaciu”. Renașterea bănățeană, 29.07.1954.
- Vajda György. Székelykál másodsor. Népűjság, 02.08.1994.
- I.M. Tabăra de creație Armonia Sângeorgiu de Mureș- Călușeri. Revista Zig- Zag nr. 30, 1994.
- Nagy Miklós Kund. Szépteremtő harmónia. Népűjság, 18.08.1994.
- Hajdú Viktor Győző. Reportaje din tabăra Armonia. Ziarul Împreună- Együtt nr. 4/1994.
- Obreja Silvia. O importantă întâlnire a plasticienilor români și străini în tabăra de creație Armonia Sângeorgiu de Mureș- Călușeri. Ziarul 24 de ore mureșene, 04.08.1994
- Fenyő Ferencz. În vizită la familia David. Ziarul Împreună- Együtt nr. 1/1995.
- Cristina Man. Oamenii care au ales armonia. Jurnalul de Mureș nr. 27/1995.
- Vajda György. Székelykál negyedszer. Népűjság, 154- es szám ,1995.
- Popa Geneveva. „Am fost admis în sufletul pictorilor”. Cuvântul liber nr. 155, august 1995.
- Octavia Treistar. Armonia sfidează vrajba interetnică. Vocea României nr. 620, 12 decembrie 1995.
- Octavia Treistar. Armonia s-a regăsit la Alba Iulia. Vocea României nr. 614, decembrie 1995.
- Miklós Éva Daniela. Primul festival al Fundației Armonia a Familiilor Mixte din România. Ziarul Împreună - Együtt nr. 1, ianuarie 1996.
- Maksutovici Doina. Tabăra de pictură Armonia și semnificațiile ei. Ziarul Albanezul nr. 1, 1996.
- Maksutovici Doina. Festivalul Armonia 1995. Ziarul Albanezul, decembrie 1995.
- Karácsonyi Zsigmond. Egymás mellett. Népűjság, 21.03.1996.
- Popa Geneveva. Autoportret. Cuvântul liber, 22.03.1996.
- Sebestyén Mihály. Sündisznóállásban. Népűjság- Műzsa, 29.03.1996.
- Gheorghe David. Tabăra de pictură Armonia la a V-a ediție. Gazeta Reghinului nr. 65, 1996.
- Popa Geneveva. Vernisaj. Cuvântul liber 153, 1996.
- Popa Geneveva. Tabăra de creație Armonia. Cuvântul liber 157, 1996.
- Giurgiu Gheorghe. Armonia- prima tabără privată de pictură la a V-a ediție. Curierul Național, 14.08.1996.
- Nicolae Băciuț. Tabăra Armonia la capătul puterilor?, Revista Ambasador, septembrie 1996.

- Fundația Armonia a Familiilor Etnic Mixte din România. Buletinul informativ nr. 2/1996, pag. 39.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Tabăra de creație Armonia Sângeorgiu de Mureș- Călușeri, Revista Familiilor nr. 1-1996, pag. 16- 17 cu 9 reproduceri color.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Consecințele fertile ale unei superioare motivații spirituale. Prefață la catalogul nr. 45 al Taberei Armonia, 1996.
- Academician Dr. Berdj Așgian. Pledoarie pentru armonie. Catalogul nr. 4-5 al taberei Armonia ediția a V-a 1996.
- Dr. Cornel Morar. Fenomenul Călușeri. Catalogul nr. 4-5 al taberei Armonia, ediția a V-a, 1996.
- Mariana Cristescu. Simion Lucaciu, Restituiri. Cuvântul liber nr. 76, 10.04.98
- Kovács Bertalan Botond. Semnificația taberei Armonia. Cuvântul liber, 20.07.1999
- Dorin Borda, La Sângeorgiu de Mureș în Armonie- sentimente de prietenie, Cuvântul liber, 20.07.1999.
- Teodorina Barbu. Week-end cu plasticieni, Monitorul de Cluj, 19.07.1999.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Firesc... o nouă ediție! Prefață la catalogul nr. 6 la ediția a VI-a taberei Armonia.
- Dr. Cornel Moraru. Al șaselea an. Prefață la catalogul ediției a VI-a, 1997.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Prefață la catalogul taberei Armonia nr. 7-1998.
- Dr. Cornel Moraru. Gândul curat al artei. Prefață la catalogul ediției a VII-a a taberei Armonia, 1997.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Cu gândul la o viitoare pinacotecă „Elisabeta și Gheorghe David”, Prefață la catalogul nr. 8 al taberei Armonia, 1999
- Dr. Cornel Moraru. O stare de spirit. Prefață la catalogul nr. 7 al taberei Armonia, 1999.
- Victor Bârlădeanu. Elogiul donatorilor Elisabeta și Gheorghe David. Revista familiilor Etnic Mixte din România nr. 2, 1997-au fost donate Fundației 11 lucrări în ulei.
- Nicolae Băciuț. Raft - Armonia. Cuvântul liber, 14 ianuarie 2000.
- Nicolae Băciuț. Catalog fără note. Cuvântul liber, 27 mai 2000.
- Nicolae Băciuț. Muzeul de artă Târgu Mureș - valoare și modernitate. Cuvântul liber, 22.06.2000.
- Silvia Obreja. O altă dimensiune a Muzeului de Artă din Târgu-Mureș. Jurnalul de Mureș nr. 22, 29.06.2000.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Valori artistice sub semnul consacrării muzeale. Prefață la catalogul expoziției organizate cu ocazia redeschiderii Muzeului de artă, cu 145 de lucrări din colecția Fam. David.
- Ioan Șulea. Argumente istorice și de perspectivă. Prefață la catalogul editat cu ocazia redeschiderii Muzeului de artă în iunie 2000.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Valori artistice sub semnul consacrării muzeale. Adevărul de Cluj, 29 iunie 2000.
- Valeriu Russu. Schimbarea la față a Muzeului de Artă din Târgu Mureș, 24 de Ore, 4 iulie 2000.
- Simon Virág. Megnyilt a felújított képtár. Kalauz, Julius 1- 7, 2000.
- Valeriu Russu. Acasă la Elisabeta și Gheorghe David. Jurnalul de Mureș, 7- 13 iulie 2000.
- Teodorina Barbu. Artă la curtea soților David. Monitorul de Cluj, 13 iulie 1999.
- I. Stanciu. Pictori timișoreni. Agenda din Timișoara, nr. 29, 2000.
- I. Stanciu. Tabăra de creație Armonia stă închisă vara aceasta. AGENDA din Timișoara, 20 iulie 2000.
- Doina Maksutovici. Valori de artă din Colecția Elisabeta și Gheorghe David. Ziarul Albanezul nr. 11, noiembrie 2000.

- Mezei Sarolta. Kitüntetések. Népújság, 23.03.2001.
- Tarfin Todean. Au fost acordate primele distincții de „SENIOR AL TÂRGU MUREȘULUI”, Cuvântul liber nr. 2949, 2001.
- Nicolae Băciuț. Colecția David- o stare de spirit. Cuvântul liber, 18 decembrie 2001.
- Russu Valeriu. Tabăra de creație Armonia e din nou organizată. 24 de Ore.
- Nicolae Băciuț. Tabăra Armonia Redivivus!, Cuvântul liber, 13.08.2002
- Nicolae Băciuț. Tabăra de pictură Armonia, Cuvântul liber , 20.08.2002
- Odina Tăut. Arta- ultima destinație. Cuvântul liber, 20.08.2002.
- Nicolae Băciuț. Armonia la final. Cuvântul liber, 03.09.2002.
- Corneliu Antim. Intrarea colecționarului în Muzeu. Ziarul financiar, 13 septembrie 2002.
- Dr. Maksutovici Gelcu. Tabăra internațională de pictură Armonia la a X-a ediție, Curierul Românesc nr. 11, 2002.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Fertilitate creativă sub semnul Armoniei, Prefață la catalogul ediției a X-a a taberei Armonia.
- Andrei Doru Mureșan. Intru mulți ani! Prefață la catalogul ediției a X-a a taberei Armonia.
- Dr. Gelcu Maksutovici. Tabăra internațională de pictură Armonia. Cronica Fundațiilor nr. 7, 2003.
- Nicolae Băciuț. Armonia jubiliară. Cuvântul liber, 18.03.2003.
- Dr. Gelcu Maksutovici. Recomandare pentru titlul de Cetățean de onoare în numele Fundației Armonia a Familiilor Etnic Mixte din România, 8 mai 2003.
- Nicolae Băciuț. Tabăra de Pictură Armonia, Cuvântul liber, 29.07.2003.
- Dr. Grigore Stanciu. Tabăra internațională de pictură Armonia la a XI-a ediție. Cuvântul liber, 04.07.2003.
- Nagy Miklós Kund. Tizenegyedszer is ... Népújság, 15.07.2003.
- Diana Săcărea. „Cantonament de pictură”. Ziarul de Mureș, 4- 10.08.2003.
- Traian Dușa. Pagini de istorie, artă, cultură, editura Ansid, 2003, vol. 2, pag. 160 și 167- 170.
- Molnár Dénes. ERDÉLYI MŰTÁR szótár, 2002, 72 oldal.
- Dr. Călin Dorgo și Ilarie Opriș. Sângeorgiu de Mureș, Băile Sărate. Tabăra Armonia, 2000, pag. 86-90.
- Nicolae Băciuț. Dăruind vei dobândi. Cuvântul liber, 15.10.2003.
- Nicolae Băciuț. Dăruind vei dobândi, Catalogul ediției a XI-a a taberei Armonia.
- Dr. Negoită Lăptoiu. Stimulativ și fertil dialog între generații. Prefață la catalogul ediției a XI-a a Taberei Armonia- 2003.
- Constantin Toni Dârțu. Gheorghe David, colecționar de artă. Personalități române și faptele lor, ed. VENUS, Iași, 2004, vol. X, pag. 107- 114.
- Balint Nicolae. Colecția de artă a familiei David. Ziarul Zi de zi, 22 mai 2007.

EXPOZIȚII ORGANIZATE CU LUCRĂRI DIN COLECȚIA ELISABETA ȘI GHEORGHE DAVID

1984 - aprilie. Expoziție în sălile U.A.P. din Palatul Culturii Târgu Mureș, cu 94 de lucrări din care au fost donate Muzeului de Artă Târgu Mureș 51 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1989 - aprilie. Expoziție în sala de la parterul Muzeului Județean Bistrița, cu 70 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1989 - iunie. Expoziție în sala Secției Donații a Muzeului de artă Cluj Napoca, cu 70 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David

1990 - august. Expoziție în sala de la parterul Muzeului Județean Bistrița, cu 76 de lucrări, din aceasta au fost donate 28 de lucrări de grafică, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1990 - octombrie. Expoziție în sălile U.A.P. din Palatul Culturii Târgu Mureș, cu 103 lucrări, organizată cu sprijinul Muzeului de artă Târgu Mureș, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1993 - aprilie. Expoziție omagială: „5 ani de la decesul lui Nicolae Stoica”, în sălile Muzeului de Artă Târgu Mureș, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1995 - august. Expoziție aniversară „Anton Lazăr 82 de ani” în sala de expoziție de la Inventica- Târgu Mureș, cu 24 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1996 - martie. Expoziție aniversară „Mohy Sándor 95 de ani”, în Galeria ARTIS din Târgu Mureș, cu 20 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1996 - iulie. Expoziție în cadrul „Săptămânii Pro- Europa”, în sălile Fondului Plastic din Târgu Mureș, cu 90 de lucrări din care 60 portrete de autori, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1996 - noiembrie. Expoziție aniversară „Mohy Sándor 95 de ani”, în Galeria ARTIS din Târgu Mureș, cu 20 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1996 - noiembrie. Expoziție în cadrul „Festivalului național al Fundației Armonia pentru Familiile Etnic Mixte din România” în sălile Fondului Plastic din Oradea, cu 25 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1997 - noiembrie. Expoziție în cadrul „Festivalului național al Fundației Armonia pentru Familiile Etnic Mixte din România”, în sala de protocol a Hotelului Parc din Târgu Mureș, cu 24 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1998 - martie. Expoziție omagială „Simion Lucaci”, în Galeria ARTIS din Târgu Mureș, cu 25 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

1999 - decembrie. Expoziție în cadrul Simpozionului național de Chirurgie Toracică, în sala

de expoziții a Casei de Cultură a Studenților din Târgu Mureș cu 35 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

2000 iunie - 2002 septembrie. Expoziție în sălile Muzeului de artă din Târgu Mureș, cu o selecție de 153 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

2001- august. Expoziție în cadrul manifestărilor „Interetnica”, la Școala nr. 5 din Sighișoara, cu 38 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

2001 - decembrie. Expoziție în sălile Ambasadei României din Budapesta, cu 60 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

2005 - august. Expoziție cu ocazia Simpozionului național de literatură, în cadrul Galeriei „Curtea Bavareză” din Târgu Mureș, cu 40 de lucrări, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

2007- iulie. Expoziție în sălile U.A.P. din Palatul Culturii- Târgu Mureș, cu 130 de lucrări, din care 50 de lucrări sunt donate Muzeului de artă Târgu Mureș și 80 sunt portrete de autori, din colecția Elisabeta și Gheorghe David.

DONAȚIA ELISABETA ȘI GHEORGHE DAVID ÎN PATRIMONIUL MUZEULUI JUDEȚEAN MUREȘ MUZEUL DE ARTĂ - 2006

1. ALBERT László, „Nud culcat”, ulei pe pânză, 23,5 x 35 cm, semnat dr. jos Albert, nedatat, nr. inv. 2315
2. ANGHEL I. Gheorghe, „Compoziție”, ceramică, 20 x 23,5 cm, nesemnat, '97, nr. inv. 2336
3. ANGHEL Vasile, „Portret de ostaș”, ulei pe hârtie, 28,5 x 22 cm, semnat stg. jos Anghel Vasile, nedatat, nr. inv. 2316
4. BALÁSZ Imre, „Suferință”, ulei pe pânză, 50 x 50 cm, semnat stg. jos Balász '03, nr. inv. 2317
5. BALLA Jozsef, „Portretul lui Gheorghe David”, ulei pe pânză, 50,5 x 40 cm, semnat dr. jos Balla, nedatat, nr. inv. 2318
6. BARA Vioara, „Portret cu ochi”, ulei pe pânză, 40 x 40 cm, semnat centru jos Bara '03, nr. inv. 2319
7. BARTOK Ferencz, „Case la Bucium”, ulei pe pânză, 33 x 41 cm, semnat dr. jos Bartok '80, nr. inv. 2320
8. BENE József, „Fata păcii”, tempera pe pânză, 54,5 x 40,5 cm, semnat dr. jos Bene 1981, nr. inv. 2364
9. BERDILĂ Constantin, „Peisaj citadin”, ulei pe placaj, 77 x 53,5 cm, semnat dr. jos monogramă CB '963, nr. inv. 2321
10. BLÂNDA Paul, „Luminis”, ulei pe pânză, 50 x 56,5 cm, semnat stg. jos Blânda, nedatat, nr. inv. 2322
11. BOJAN Mariana, „Recoltă”, tempera pe hârtie, 70 x 50 cm, semnat stg. sus M. Bojan '97, nr. inv. 2324
12. BOTA Dana Panaghiant, „Compoziție”, ulei pe pânză, 81 x 64,5 cm, semnat centru jos Dana B. '97, nr. inv. 2326
13. BOTIȘ Teodor, „Dealul cu flori”, ulei pe pânză, 45,5 x 50,5 cm, semnat dr. jos Botiș, nedatat, nr. inv. 2325
14. BRĂDUȚ Covaliu, „Fiord norvegian”, ulei pe P.F.L., 80 x 64 cm, nesemnat, nedatat, nr. inv. 2328
15. CĂPRIȚĂ Petre, „Compoziție”, ulei pe P.F.L., 49 x 49,5 cm, semnat dr. jos-monogramă 2003, nr. inv. 2327

16. **CSERJESI Erdős Tibór**, „Flori de câmp”, ulei pe placaj, 42,5 x 33,5 cm, semnat stg. jos Erdős Tibor '987, nr. inv. 2333
17. **DATU Victor**, „Peisaj cu case”, pastel pe hârtie, 46 x 46 cm, semnat dr. jos Datu V., nedatat, nr. inv. 2329
18. **DUCA Miron**, „Compoziție”, tempera pe carton, 32 x 35,5 cm, semnat dr. jos Duca Miron '86, nr. inv. 2331
19. **DUCA Miron**, „După ploaie”, acril pe pânză, 32,5 x 32,5 cm, semnat centru jos Miron Duca, nedatat, nr. inv. 2330
20. **FEKETE Zsolt**, „Moise”, ulei pe placaj, 56,5 x 46,5 cm, semnat stg. jos Fekete Zsolt, 1989, nr. inv. 2334.
21. **GASSER Günther**, „Fântâna primarilor”, ulei pe P.F.L., 35,5 x 51' cm, semnat stg. jos G. Gasser '88, nr. inv. 2335
22. **J.NEMES Iren**, „Peisaj cu case”, ulei pe P.F.L., 31 x 38,5 cm, semnat dr. jos J. Nemes Iren, nedatat, nr. 2338
23. **KOVÁCS Bertalan**, „Floarea soarelui”, ulei pe pânză, 40 x 40 cm, semnat stg. jos Kovacs B., 2002, nr. inv. 2340
24. **KOVÁCS Bertalan**, „Pomul singuratic”, ulei pe pânză, 79,5 x 65 cm, semnat dr. jos Kovacs B. 1989, nr. inv. 2341
25. **KOVÁCS Bertalan**, „Poștașul Fola”, ulei pe pânză, 79,5 x 44,5 cm, semnat stg. jos Kovács B., nedatat, nr. inv. 2340
26. **LUCACIU Adriana**, „Crizanteme”, ulei pe pânză, 50 x 50 cm, semnat dr. jos A. Lucaciu, nedatat, nr. inv. 2344
27. **LUCACIU Adriana**, „Flori de câmp”, ulei pe pânză, 50 x 50 cm, semnat dr. jos A. Lucaciu '02, nr. inv. 2343
28. **LUCACIU Simion**, „Portretul Elisabetei David”, creion grafit pe hârtie, 42 x 32,5 cm, semnat dr. jos S. Lucaciu 1992, nr. inv. 2347
29. **LUCACIU Simion**, „Portretul lui Gh. David”, creion grafit pe hârtie, 35 x 25 cm, semnat dr. jos S. Lucaciu, 1992, nr. inv. 2346
30. **LUCACIU Simion**, „Spațiu colinar”, ulei pe carton, 40 x 47,5 cm, semnat dr. jos Lucaciu, nedatat, nr. inv. 2345
31. **LUPȘE Marcel**, „Casa nr. 23”, ulei pe pânză, 50 x 64 cm, semnat dr. jos Lupșe '99, nr. inv. 2349
32. **LUPȘE Marcel**, „Poiana la Călușeri”, ulei pe pânză, 46 x 61 cm, semnat dr. jos Lupșe '97, nr. inv. 2348
33. **MAJOR Gizella**, „Căpițe”, ulei pe pânză, 50 x 50 cm, semnat dr. jos Major G. 2002, nr. inv. 2350

34. **MIHAI Horea**, „Peisaj din tabără”, ulei pe pânză, 46,5 x 73,5 cm, semnat dr. jos Horea '95, nr. inv. 2337
35. **MODÂLCĂ Eftimie**, „Peisaj din Târnovo”, tempera pe hârtie, 41,5 x 28,5 cm, semnat stg. jos Modâlcă '957, nr. inv. 2351
36. **MODÂLCĂ Eftimie**, „Relicve”, tempera pe hârtie, 44,5 x 31,5 cm, semnat stg. jos monogramă M.E. '83, nr. inv. 2352
37. **MOISESCU Doina Herivan**, „Acoperișuri”, 48 x 68,5 cm, tempera pe hârtie, semnat stg. jos monogramă DM, '99, nr. inv. 2353
38. **NUȚIU Simona**, „Tatuaje”, tehnică mixtă, 79 x 55 cm, semnat stg. jos Simona Nuțiu 1996, nr. inv. 2355
39. **PELMUȘ Ștefan**, „Compoziție cu potir”, ulei pe pânză, 50 x 50 cm, semnat verso Șt. Pelmuș 2002, nr. inv. 2354
40. **PETRIA Cristina**, „Compoziție cu cai”, ulei pe pânză, 60 x 70 cm, semnat dr. jos Petria Cristina 2003, nr. inv. 2356
41. **PODOLEANU Adrian**, „Compoziție cu fructieră”, ulei pe carton, 25,5 x 34,5 cm, semnat dr. jos A. Podoleanu 1979, nr. inv. 2357
42. **POPP Aurel**, „Studiu de nud”, cărbune pe hârtie, 26 x 21 cm, verso-semnat Aurel Pop 1911, nr. inv. 2358
43. **RAITHOFER Jenö**, „Compoziție cu rozar”, acuarelă pe hârtie, 24,5 x 35 cm, semnat dr. jos Raithofer Jenö 1929, nr. inv. 2362
44. **SIKLODI Tibor**, „Peisaj de toamnă”, ulei pe P.F.L., 60 x 78 cm, semnat dr. jos Siklodi T. 1975, nr. inv. 2360
45. **STENDL Ion**, „Sfinx”, litografie pe hârtie, 51,5 x 41 cm, semnat stg. jos indescifrabil 1988, nr. inv. 2323
46. **ȘERBAN Mariana**, „Peisaj la Călușeri”, tehnică mixtă pe pânză, 59,5 x 49,5 cm, semnat dr. jos M. Șerban '94, nr. inv. 2359
47. **TOLAN Vasile**, „Compoziție”, tehnică mixtă pe pânză, 49,5 x 59,5 cm, semnat stg. jos Tolan '99, nr. inv. 2361
48. **VREME Eraclide Xenia**, „Structuri”, tempera pe hârtie, 49,5 x 49,5 cm, semnat dr. jos Eraclide, nedatat, nr. inv. 2332
49. **VREME Leon**, „Compoziție”, ulei pe P.F.L., 22,5 x 27,5 cm, semnat dr. jos monogramă L.V., nedatat, nr. inv. 2342
50. **VREME Leon**, „Vegetale”, ulei pe pânză, 69,5 x 70 cm, semnat dr. și stg. jos Vreme Leon, nedatat, nr. inv. 2363

